

سنا و مجلس عام اعلان شده ولی قانون انتخابات برای انتخاب اعضای مجلس عامرا بطوری مرتب نموده بودند ~~که~~ منتخبین بهیچوجه صورت نمایندگی ملی نداشته و در حقیقت از طرفداران شاه انتخاب میشدند

(امضاء) چارلز مارلینک

ملفوف نمره ۲۷۸

ترجمه مکتوب علاء السلطنه بمستر مارلینک

۱۸ سپتامبر ۱۹۰۸ - آقا مکتوب ۸ شهر جاری شمارا بشده تقدیم نموده اکنون حسب الامر آن اعلیحضرت جوابی که فرموده اند بجناب شما ابلاغ مینمایم : -

چنانچه اهالی مملکت و نمایندگان دولتین را به تاسیس مجلسی که مناسب مقتضیات مملکت و بروفق قوانین مذهبی و مقام مقدس شاه بوده مجدداً باعث هرج و مرج و اغتشاش نباشد و عده داده ایم الحال در صدد تهیه ملزومات آن هستیم اکنون که ایشان در این باب شرحی نوشته اند امید است که در تاریخیکه تعیین نموده اند اعلانی برای افتتاح مجلس مبعوثان صادر شود ولی چنانچه نوشته میشود افتتاح این مجلس پس از اعاده نظم آذربایجان خواهد بود و آنوقت اولیاء امور ایران فرصت خواهند داشت ~~که~~ ترتیبات تاسیس و اجتماع نمایندگان و افتتاح آنرا فراهم آرند

محض استحضار شما بمراتب فوق زحمت افزا شدم

(امضا و مهر) محمد علی علاء السلطنه

نمره ۲۷۹

مکتوب سر جارج بارنگلی بسرادواردگری . - (واصله ۲۶ آکتوبر)
 طهران ۲ آکتوبر ۱۹۰۸ - آقا در تعقیب مکتوب ۱۰
 شهر ماضی مستر مارلینگ افتخاراً عرض مینمایم که در عرض ماه
 گذشته چندان در مذاکرات که فیما بین نمایندگان طرفداران ملت و
 فرمانفرما در تبریز شروع شده بود و در طی مراسلات فوق‌الذکر
 راپورت آن داده شده پیشرفتی حاصل نگردید در موصیکه در ۱۱
 ماه گذشته اجلاسی منعقد گردیده و فرمانفرما بطور وضوح اظهار
 عدم میل نمود بر اینکه تا زمانیکه شورشیان سر تسلیم پیش نیاورند
 با خواهشات آنها موافقت نخواهد نمود بکدسته از اکراد ماکوئی
 با چند عراده توپ حمله هدیدی بطرف شمال غربی شهر نمودند
 ملّین اکراد را عقب شانده آنها اردوی خود را بایک عراده توپ
 و دوازده بار آذوقه و مهمات جنگی ترك نمودند تلفات طرفین به
 دوست نفر تخمین شد

در عرض هفته بعد طرفین اقامی ننموده تا ۲۲ شهر گذشته
 فرمانفرما اولتیماتومی صادر نموده ملّین را ۳۸ ساعت مهلت داد که
 تسلیم شوند و در صورت عدم آن نهدید به بمباردمان شهر نمود
 حضرت اشرف ایشان قصد خود را بقونسولخانها اعلام نموده و از
 آنها در خواست نمود که چون نمیخواهد مسئولیت حفظ جان اتباع
 خارجه ~~ص~~ جزو شورشیان بوده اند بعهده گیرد آنها را از میان
 شورشیان خارج نمایند

مستر استونز بر حسب تعلیمات مستر مارلینگ جواب داد که

چون محله که مسیحیان در آن سکنی دارند بدست رولوسیونرها است و در جزو آن قسمتی است که تهدید به بمباردمان آن شده تبعه انگلیس اگر چه جزو جنگیان بوده‌اند طوری شده که مجبور به بودن در میان شورشیان شده‌اند و او نمیتواند عدم مسئولیت دولت ابرانرا در باب امنیت جان و مال آنها قبول نماید

مدت مهلت در طلوع صبح ۲۴ شهر ماضی منقضی گردید بدون آنکه از هورشیان آثار تسلیم ظاهر گردد و بعد از ظهر همان روز بمباردمان شروع شد از طرف قشون شاه تا دو روز شلیک شد اگر چه بمباران شهر چندان صدمه نمیتوانست وارد نماید و سواره ماکوئی هم در این حمله شرکت داشت ملین مقامات حدود را حفظ نموده واقدامی که برای سرکوبی آنها شده بود موفقیت حاصل ننمود پس مذاکرات دومرتبه مابین طرفین جاری گردید و جنرال قونسول روس هم در این مذاکرات شرکت داشت ولی نااندازه که بر من مفهوم گردیده نتیجه قطعی از آن بدست نیامده

(امضا) جارج بارگلی

نمره ۲۸۰

مراسله سر جارج بارگلی سرادواری موری مورچه ۱۷ اکتبر ۱۹۰۸ از طهران
آقا افتخار دارم که مجملی از حوادث چهار هفته اخیر
در ایران را بطور معمول افشاد دارم

جرج بارگلی

ملفوف در نمره ۲۸۰

مجموعه حوادث ماهیانه ایران

طهران

سرجرج بارگلی در عره ماه اکتبر وارد طهران گردید و در ۳ ماه اکتبر نامه خود را بشاه تقدیم نمود مستر مارلینگ در ۶ ماه اکتوبر از طهران حرکت نمود در ۲۴ ماه سپتامبر بنا برخواستش شاه مستر مارلینگ خدمت آن اعلیحضرت مشرف شده مسائل سیاسی جاریه مورد مذاکره قرار گرفت

(امضا) جرجیل منشی السنه شریفی

رشت

هرج و مرج هنوز هم در دلس حکم فرماست در این ایام نایب الحکومه نالش دولاب را بنسی سوار به حفت از آجا بیرون نمودند حاکم گیلان در اواخر ماه سپتامبر باعده سرباز برای اعاده نظم بطرف طالش حرکت نمود ولی بواسطه باران شدید نتوانست که پیش برود

سرباز بواسطه نداشتن غذا و ملبوس دچار زحمان شده اند هیچکس در گیلان جرئت ندارد که برای همراهی بمشروطیت اقدامات جدی نماید و جز اینکه اعتشاش در طهران روی بدهد ابالت گیلان خواموش خواهد ماند

یزد

تمام راههای از یزد بدست سارقین است و تجارت تقریباً از میان رفته است
 تجار لنگرانی بشاه مخابره نموده و استدعای کمک نموده‌اند
 ولی بدون هیچ نتیجه
 هیچ نوع اقدامی برای استقرار نظم بعمل نمی‌آید و اگر
 شکایتی از سرقت بجا آید بشود جواب معمولی او این خواهد بود که
 بقعه که سرقت روی داده از قلمرو من خارج است
 ترتیب پست بکی بهم خورده است در این اواخر پنج پست
 در بکنقطه برای مستحفظ معطل مانده بودند

کرمان

ایالت بحال بی نظمی سابق عودت ~~نکرده~~ کرده رفت و آمد در
 راههای عمده بکی موقوف و ترتیب پست هم وجود خارجی ندارد
 فرمانفرمای جدید صاحب اختیار در اواخر ماه اوت باردستان
 وارد ~~نکرده~~ کردید

شیراز

بی نظمی در فارس در ماه اوت و سپتامبر روز افزون بود
 پستها و عده زیادی از قواهل بسرقت برده شد
 اوضاع کازرون بحال بی نظمی دائمی باقی است
 ایل عرب سیوند را تاخت و تاز نمودند نایب الحکومه

استمدادی برای سرکوبی حرکت داد ولی منتج نتیجه نگردید
 فرمانفرمای جدید آصف الدوله در ۲۱ ماه سپتامبر وارد شد
 قبل از ورود او نایب الحکومه بطوری بی احترامانه با قونسول انگلیس
 رفتار نموده بود که اقدامات سخت لازم بود در طهران بعمل آید پس
 از ورود فرمانفرما نایب الحکومه (سردار فیروز) شخصا بقونسولخانه
 آمده و کاملا از رفتار خود معذرت خواست

(امضا) مازوراستکس اتاشه میلتر بتاريخ ۷ اکتبر ۱۹۰۸

نمره ۲۸۱

تلگراف سر جرج بارگلی سردار دوازدگری - ۸ اکتبر ۱۹۰۸ از طهران
 آقا در تعقیب مراسله ۳۰ ماه گذشته مستر مارلینک و تلگراف
 دوام ایتماء خود افتخار دارم که ترجمه دستخط شاه را بطوریکه
 منتشر گردیده افشاد دارم

من باید شما را متذکر سازم که اصل این دستخط بسیار
 مطلق و مستر اسماوت برای ترجمه مجبور شده است که بحدسیات
 معنی بعضی عبارات آنرا بفهمد

دستخط مذکور مجلس آتبه را توضیح مینماید که مجلس
 با شرایط معلوم و محدود خواهد بود

و عقیده ایرانیها مطلع بر این است که شاه بهیچوجه قصد
 ندارد که مجلس مستقلی انتخاب بشود

ولی دستخط وضوحا قول میدهد که قانون انتخابات در غره
 ماه شوال (۲۷ اکتبر) برای اعلان حاضر خواهد شد و انتخاب
 مجلس در ۱۴ ماه نوامبر شروع خواهد شد نظر بجهات فوق الذکر

من پیشنهاد مینمایم که عجلتاً اقدام دیگری از طرف سفارتین بعمل
نماید (امضا) جرج بارگی

موقوف درنمره ۲۸۱

دستخط هدایونی

جناب صدر انظم

پس از آنکه دولت محض استقرار نظم در مملکت و جلوگیری
از مفسدین و انجمنها و اشخاص لامذهب که باعث اذیت مردم بودند
مجلس را منحل نمود ما قول دادیم که پس از اعاده نظم و قلع و
قمع رولوسیونرها و انجمنها و استقرار امنیت و خاموشی اهالی مجلسی
منعقد نمائیم که قوانین او موافق مقتضیات مملکتی و قوانین مقدس
بیفمبری بوده حتمی و مروج عدالت گردد تا اینکه ما بتوانیم تمام
اهالی و تمام طبقات رعایای خود را که نگاه داری آنها از طرف
خدای تعالی بما واگذار شده در صالح و آسایش نگاه داشته و مفسدین
را قلع و قمع نموده و آئین مقدس اسلام را که اولین و طیفه ماست
حفظ و حراست نمائیم

حتی به تمام نمایندهگان دول متحابه هم اینطور ما اعلان نمودیم
اکنون که موقع اعتماد مجلس نزدیک شده ما بجناب شما
حظار مینمائیم که مجلس با شروط معین و محدود موافق مقتضیات
مملکتی که قوانین او بروفق شرع انور بوده و از بروز اغتشاشات
جلوگیری نماید در ۱۹ شهر شوال منعقد خواهیم نمود
لذا به تمام اهالی مملکت و تمام طبقات رعایای ما اعلان نمایند

که چون خدا شخص مقدس ما را حافظ مملکت و مردم و دارنده تاج و تخت و حامی مذهب مقدس فرموده و چون ما مقصودی جز صلح و آسایش مردم و اجرای قوانین عدالت نداریم و چون وظیفه ما اینست که طریقه و عادات پیغمبر را سرمشق خود کنیم باینجهت ما بصدور این دستخط اهالی مملکت را سرور و امید وار مینمائیم و ما نیز حکم مینمائیم که مجلس مرکب از اشخاص متدین و عاقل بتوفیق خدا و توجه امام دوازدهم در ۱۹ ماه شوال منعقد خواهیم نمود

بوسیله این مجلس که موافق شرع و عدالت خواهد بود مردم در آسایش خواهند بود و قوانین اسلام محفوظ و بموقع اجرا گذارده خواهد شد و تمام آثار اغتشاش نامنی و انجمنها محو خواهند شد

لیت مقدس ما بموقع اجرا گذارده خواهد شد راهها باز و مردم در ظل عنایت و مرحمت ما آسوده خواهند گردید اقدامات برای آسایش آنها بعمل خواهد آمد و لوازم ترقی و ثروت مملکت زیاد خواهد گردید و بخواست خدای متعال ابواب سعادت برای مردم باز خواهد گردید

و الحال ما حکم میکنیم که شما قانون انتخابی و قانون مملکتی موافق شرع ترتیب داده برای عره ماه شوال حاضر نمایند تا اینکه هر دو مجلس منعقد گردد

تمام مردم تکلیف خود را شناخته از حدود خود تجاوز نمایند تا اینکه تمام مردم بر راحتی زندگی نمایند

لیکن باغیان تبریز طوری از افساد و خولریزی مقصودند که دولت نمیتواند از تقصیر آن ارازل بگذرد همه اعلان میشود که تادمتیکه نظم در تبریز برقرار نگردیده باغیان قلع و قمع نشوند و اهالی بدبخت آن شهر از شر این اشخاص خلاص نگردند تبریز از حکم این دستخط خارج خواهد بود ۲۷ شعبان ۱۳۲۶
محمد علی شاه قاجار

نمره ۲۸۲

تلگراف سرنیکسن سرادوار دگری مورخه ۲۰ اکتبر از سن پترزبورغ سیوچریکف امروز عصر بمن اطلاع داد که خبر خوشی برای شما دارم آن خبر مشر بر این بود که راپورتهای واصله از تبریز امید بخش تر از سابق بوده و احتمال برده میشود که يك اندازه امنیت برقرار گردیده است در اینحال دولت روسیه مصمم شده است که دسته قشون روس بطرف تبریز حرکت نکرده و در جلفا توقف نماید

این تصمیم دولت روسیه را بتوسط تلگراف با اطلاع سیو هارتویک رسانیده و باو گفته اند که دسته قشون مذکور در جلفا توقف خواهند نمود مگر اینکه از طرف ژنرال فونسول روس مقیم تبریز به آن سوا حضار گردند

بعلاوه دستور العمل به ژنرال فونسول روس مقیم تبریز فرستاده شده است که دسته قشون را حضار نکند مگر اینکه براو معلوم گردد که جان اتباع روسی یا اروپائیهای دیگر مقیم تبریز در معرض خطر فوری باشد و در صورتی که حضور دسته قشون لازم

گردد او (ژنرال قونسول) باید اقدامات نموده و وظیفه قشون را فقط بحمايت اتباع روس و ساير اروپائيان مقيم تبريز محدود نمايد و نبايد که بهيچوجه بامورات داخلي ياخاق بين مردم دخالت نمايند مسيو چريکوف مخصوصا ذکرى از اروپائيان مقيم تبريز برده بجهت اينکه از صحبت شما باکنت بتکن درف براوچنين مفهوم گرديده بود که دولت اعليحضرتى مابل است که در موقع لزوم حمايت از کليه اروپائيان کرده شود

من اظهار نمودم که يقينا قونسول بدون اينکه سابقا مراتب را بهسن پترزبورغ رجوع نمايد دسته قشون را احضار نخواهد نمود مسيو چريکف در جواب گفتند که اين اقدام تقريبا غير ممکن خواهد بود بجهت اينکه مسئوليت را بايد برگردن آن شخصى گذاشت که در محل حاضر است و در صورتیکه او قشون را احضار نمايد ناچار اقدام فوري در پيش است و در آن صورت تعويق در کار بسيار خطرناک و موقع بسيار مهم خواهد بود مسيو چريکف گفتند که ژنرال قونسول سي سال در ايران توقف نموده و اطمینان باو ميشود کرد که قبل از هر اقدامى امورات را بارامى ودقت لازمه مذاقه خواهد نمود

من بمسيو چريکف گفتم که اين خبرى را که شما بمن نقل نموديد بسيار اسباب راحت خيال من و يقينا باعث امتنان دولت اعليحضرتى خواهد گرديد

نمره ۲۸۳

تلگراف سر جرج بارکلى بمرادوارى مورخه ۲۶ اکتبر از طهران

شاه و مشروطیت

در پنجشنبه گذشته سفارتین اقدامات خود را در خصوص محروم نمودن از انتخابات بطوریکه دستخط شاه مقرر میداشت تجدید نمود

الحال مسیو هارتوبک و من پیشنهاد مینمایم که در صورت تصویب دولتین متبوعتین یاد داشت متحد المال ذیل را بتوسط وزیر امور خارجه بشاه ارسال داریم ما مخصوصاً این ترتیب را پیشنهاد مینمایم محض اینکه شیوع پیدا نکند که اقدامات ما همیشه مستقیماً با شخص شاه است

از اطلاعاتی که برای سفارت انگلیس و روس واصل گردیده همچو معلوم میگردد که در این ایام احیر سبتا آرامی در آذربایجان برقرار گردیده است

اهالی تبریز بواسطه تنگ آمدن از بی نظمی و آرزوی صمیمانه که آنها برای استفاده از مراحم ملوکانه شما دارند اخیراً باعلیحضرت شما تلگرافی عرض نموده و استدعا نموده اند که بانها هم مثل سایر نقاط ایران فیض از مشروطیت عطا گردد و اجازه بانها داده شود که شرکت در انتخاباتی که برای ۲۷ ماه اکتبر همین گردیده بنمایند

سفیر اعلیحضرتی (روس) به اطاعت تعلیمات از دولت متبوعه خود افتخار دارد که جلب دقت نظر اعلیحضرت شما را به مطالب ذیل بنماید

نظر باوضاع حاضره برای اینکه بالاخره این ابالت آرام

گردد خیلی مقبول خواهد بود که آن ایالت را از انتخابانی که در ۲۷ ماه اکتبر قول داده شده است خارج ننموده و این موقع را مفتاح هم کرده بتمام اشخاصی که در این چند ماه اخیر در تحت سلاح رفته بودند عفو نمایند

نمره ۲۸۴

تلگراف سرادوار دگری بسربارکلی مورخه ۱۲۷ اکتبر از وزارت خارجه لندن
راجع بتلگراف دیروز شما
مراسله متحد المال بشاه
در صورت قبولی دولت روسیه من مضمون مراسله شماره
تصوب مینمایم

نمره ۲۸۵

تلگراف سر جرج بارکلی سرادوار دگری مورخه ۱۲۹ اکتبر از طهران
اوضاع تبریز
رپورتنی از کفیل ژنرال قوسولگری اعلیحضرتی مقیم
تبریز برای من واصل گردیده مشعر براینکه در ۲۷ اینماه بازارها
باز شده و شهر هم کاملا آرام است بعلاوه اوراپورت میدهد که
هرچند که عجاج نظام بواسطه بومی که بتوسط پست
برای او فرستاده شده بود مقتول گردیده است
راه جانبا هنوز هم مسدود و خسارت زیادی به تجارت
وارد می آید

نمره ۲۸۶

تلگراف سر جرج بارکلی سرادوار دگری مورخه ۲۹ اکتبر از طهران

شاه هنوز قانون انتخاباتی که وعده داده بود در ۲۷ اینماه بطبع برساند بطبع نرسانیده است همچو میفهماند که برای دولت ایران از ولایات تلگراف رسیده که آنها مایل لیستند ~~که~~ در انتخابات مجلس شرکت نمایند

نمره ۲۸۷

تلگراف سرادوار دگری بسرنیکسن مورخه ۳۰ ماه اکتبر
از وزارت خارجه لندن

رجوع بتلگراف ۲۹ اینماه سربارگلی نمائید
مشروطیت ایران

شما خوب است ~~که~~ برای دفت نظر وزیر امور خارجه پیشنهاد نمائید که عبارت ذیل بمراسله متحد المالی که دولتین قصد ارسال بشاه دارند الحاق گردد

خیلی اسباب تعجب دولتین گردیده است که شاه هنوز بقول خود در خصوص انتشار قانون انتخابات رفتار ننموده است دولتین امیدوارند که بیش از این تعویق در این اقدام حاصل نگردد

نمره ۲۸۸

تلگراف سرنیکسن سرادوار دگری مورخه ۳۱ اکتبر از سن پترزبورع
اخیرا واصله برای وزیر امور خارجه روس بهیچوجه بطور دلخواه نیست و مشعر بر آن است که خسارت مهمی بتجارت روس وارد آمده و مسیو ایزولسکی بمن دیروز چنان فهمانید هر چند که او بسیار مایل است که در امورات داخلی دخالتی ننماید ولیکن خیلی مشکل است که اجازه داد اوضاع برای مدت غیر معینی باین

ترتیب باقی بماند

من اطلاعی که سر جرج بارگلی در تلگراف ۲۹ اینماه خود داده بود بایشان نقل نموده و اظهار داشتم که بنا بر تلگراف مذکور هر چند که راه جلفا خرابست ولی خود تبریز بکلی خاموش است

نمره ۲۸۹

تلگراف سر ادوارد گری بسرنیکسن مورخه ۳۱ ماه اکتبر از وزارت خارجه لندن

راجع بتلگراف ۳۱ اینماه شما من امید وارم که در عوض مداخله روس طریق دیگری فکر بشود چونکه این اقدام اثر بسیار بدی در اینمملکت خواهد بخشید

در صورتیکه من کاملا از اشکال اوضاع مستحضر هستم ولی بقیده من استقرار نظم فقط وا داغتن شاه است ~~که~~ بقول خود رفتار نماید

شما خوب است که بوزیر امور خارجه اطلاع بدهید که من حاضرم دستور العمل برای ماستر رتیسلو فرستاده که او نفوذ خود را برای استقرار نظم در تبریز بکار برده و مردم را از بعضی اقدامات که مخالف بمنافع تجارت روسیه است منع نماید

شما خوب است که همچنین از جناب ایشان تقاضا نمائید که مراسله متحدالمالی که سر جرج بارگلی تلگراف نموده بود بانضمام جمله را ~~که~~ من در تلگراف ۳۰ اینماه خود به آن ملحق نموده بودم تصویب نمایند

نمره ۲۹۰

تلگراف سرنیکسن سرادوارد گری مورخه غره نوامبر ۱۹۰۸ از پترزبورغ
 راجع بتلگراف ۲۶ اکتبر از طهران
 یاد داشت متحدالعمال

دولت روسیه پیشنهاد مینماید که پس از جمله (اجازه بانها
 داده شود که شرکت در انتخابات) عبارت (که برای ۲۷ اکتبر
 معین گردیده) در مراسله متحدالعمال نوشته شود

بعلاوه دولت روسیه پیشنهاد مینماید که پس از جمله (برای
 اینکه بالاخره این ایالت آرام گردد) یاد داشت عبارت ذیل تمام
 شود (و اجازه اعطای عفوی را ~~که~~ اهالی آنجا استدعا مینمایند
 داده شود و در آنموقع تمام رعایای آن اعلیحضرت که آلوده در
 اقدامات احیره رولوسیونرها بودند عفو عمومی عطا گردد)

وزیر امور خارجه کاملا باعتباری که شما در تلگراف ۳۰
 اکتبر خود به یاد داشت اضافه نموده بودید موافقت دارند و پیشنهاد
 مینمایند که مفاد آن باین طریق انشاء گردد (و در همین موقع از
 طرف دولت روس (انگلیس) بسفیر خود اجازه داده شده است
 که اظهار تعجب از تعویقی که در انتشار قانون اساسی روی داده
 نموده و امید وارند که اعلیحضرت شاه بدون فوت وقت بقولهای
 خود عمل خواهند نمود)

نمره ۲۹۱

تلگراف سرادوارد گری بسربارگلی مورخه غره نوامبر از
 وزارت خارجه لندن

خواهش میکنم که تلگراف ۳۱ ماه گذشته من بس بطرز نورع رجوع نموده و در هسرموقعی که شما نازنرال موسول اعلیحضری مصمم سربر (مستر رتسلو) در خصوص اقداماتکه بطر شما میرسد مشورت نمودند مرا از آن مطلع سازند

نمره ۲۹۲

تلگراف سرانکس سرادوار دکری مورچه ۲ نوامبر ازس بطرز نورع راجع تلگراف ۳۱ ماه گذشته شما

امشب دکری از اوصاع سربر نامسوا ابرولسکی نمودم حدت اسان میکنند که فوه به دربر بخواهد و سبب مکر آنکه حکما لازم گردد و پول من داد که اگر همچو موقعی روی دهد مرا بس از اجرای آن اقدام مطلع خواهید صاحب حدت اسان کنند که طر بحدتار بهمی که بتحارب روس ورد نماید و در رند دشن آورده میشود بلکه بکنوع اقدامی بنمایند وای قصد شان ان سب که همچو کاری نکنند عهده اسان بران است که واما روسه ضرر و خود داری ر دی در بر نب نموده است

نمره ۲۹۳

تلگراف سر ادوار دکری سر سکس مورچه ۲ نوامبر ار وزارت خارجه لندن

خواهش میکنم که تلگراف ۲ اسماه خود رجوع مانید دولت روسه بسیار خود داری و ضرر نموده دولت اعلیحضری رضایت نام از عدل آن دو دارد

دولت اعلیٰحضرتی با صمیمیت زیاد امیدوار است که دولت روسیه مجبور به اقدامات نگردد و با امتنان فوق العاده اطلاع حاصل نمودم که وزیر امور خارجه روس قول داده است که اگر اقدامی حتما لازم گردد عما را مطلع سازد

نمره ۲۹۴

تلگراف سرادواری بزرگی بر بارگلی مورخه ۲ نوامبر از وزارت خارجه لندن

درموقعی که برای همکاری روس شما همینطور دستورالعمل رسید شما میتوانید که یاد داشت متحد المال بطوریکه مضمون آن در تلگراف ۲۶ ماه گذشته شما مندرج بود علاوه تغییراتی که بموجب تلگراف غره انماه از سن پترزبورغ به آن داده شده بود تقدیم شاه نمایند

نمره ۲۹۵

تلگراف سرادواری بزرگی بر جرج بارگلی مورخه ۲ نوامبر از وزارت خارجه لندن

راجع باوضاع تبریز

من شما اجازه میدهم ~~که~~ به ژنرال قوسول انگلیس مقیم آن شهر بطوریکه جمله آخر تلگراف ۳۱ ماه گذشته من به سرنیکسن میرساند دستورالعمل بفرستید

نمره ۲۹۶

تلگراف سرنیکسن برادواری مورخه ۴ نوامبر از سن پترزبورغ راجع بیادداشت متحد المال

بهمان ترتیبی که شما بموجب تلگراف ۲ ماه نوامبر برای سربارگلی در خصوص ارسال یادداشت متحد المال دستور العمل فرستاده اید دولت روسیه هم برای سفیر خود در طهران تعلیمات فرستاده است

لمره ۲۹۷

تلگراف سر جرج بارگلی بسرادواری مورخه ۸ نوامبر از طهران نمایش بر علیه مشروطیت ~~که~~ اتباع شاه ترتیب آنرا داده بودند دیروز در باغ شاه روی داد هیئتی مرکب از چند صد نفر اشخاص نماینده تمام طبقات اهالی به اردوی شاه رفته صدراعظم و سایر وزرای دیگر از آنها پذیرائی نمودند

پس از اینکه تلگرافاتی که از ولایات و یکی هم از تبریز راجع بعدم میل آنها بمشروطیت واستدعای رد آن قرائت گردید درباربان عریضه در این خصوص به هیئت مذکور برای امضا داده تمام حضار بانضمام وزراء عریضه مذکور را امضا نموده و بخدمت شاه بردند اعلیحضرت شاه پس از قدری اعتراض و اظهارانی که من میخوام الحال قانون انتخابات را بطبع برسانم قول دادند که بصدر اعظم حکم خواهم نمود ~~که~~ بطور دلخواه امضا کنندگان عریضه رفتار نماید

احتمال کلی میرود که اغلب آن اشخاص از ترس عریضه را امضا نمودند همانطور که یکی از وزراء بمن اظهار نمود که او هم از ترس امضا کرده است

نمره ۲۹۸

تلگراف سر جرج بارکلی سرادوار دگری مورخه ۸ نوامبر از طهران
 راجع بتلگراف ۲ اینماه شما
 شاه و مشروطیت

امروز عصر مسیو هارنویک و من یادداشتی که بعنوان
 شاه بود بوزیر امور خارجه ارائه دادیم

نمره ۲۹۹

تلگراف سر نیکلسن سرادوار دگری مورخه ۹ نوامبر از سن پترزبورغ
 امروز صبح مسیو ایزولسکی را ملاقات نموده و بمن اطلاع
 دادند که هیچ خبری راجع بحوادث اخیره در طهران برای
 ایشان نرسیده است ولی ایشان بسفیر روس مقیم طهران تلگرافاً
 تقاضای فرستادن راپورت نموده اند

چونکه سفارتین دبروز یادداشت متحد المال را فرستاده و
 از قرار معلوم هم شاه فی الواقع مشروطیت را بر هم نروده بلکه
 فقط بصدر اعظم خود دستور العمل داده است که برای رضایت
 امضا کنندگان عریضه عجالاً اقدامی برای استخانات بعمل آورده
 نشود لهذا ممکن است امید وار شد که باز هم شاه فعلاً اقدامی برای
 برهم زدن مشروطیت ننماید

من بمسیو ایزولسکی اظهار نمودم که اگر واقعا شاه برخلاف
 قول خود رفتار نماید بنظر من دولتین باید اقدام مهمی برای
 جبران رفتار او بنمایند

ایشان سؤال نمودند که بچه شکل ممکن است که این اقدام

را نمود من اظهار داشتم که شاید ممکن بشود دولت روسیه صاحب‌منصبان خود را برای اندک زمانی از خدمت شاه احضار نماید تا اینکه باین وسیله دولت روسیه بشاه حالی نماید که او نباید منتظر کمک از روسیه باشد

مسیو ایزولسکی خاطر نشان نمودند که بهمچو اقدامی ایرادهای مهم میشود گرفت بر بنگاد قراق بدون صاحب‌منصب اروپائی ابدأ نخواهد توانست امنیتی برقرار نماید و بجهت اینکه باز هم امید است که شاه وقت نظری از قبولیکه باامضا کنندگان عریضه داده است بنماید

مسیو ایزولسکی بامن کاملاً موافق بودند که این عریضه مصنوعی بحکم دربارها نوشته و امضا گردیده است و این اشخاص ابدأ رانی در آنخصوص نداشته اند

نمره ۳۰۰

تلگراف سرادواردگری سر جرج بارگلی مورخه ۹ نوامبر از وزارت خارجه لندن

راجع بتلگراف ۸ این ماه شما

مشروطیت ایران

نحسن بالاجماع وضوحاً برای مقاصد پلتیکی خواهد بود باینجهت شما خوب است سعی وافی نموده نگذارید که سفارت انگلیس برای محل نحسن استعمال کردد .

نمره ۳۰۱

تلگراف سر جرج بارگلی سرادواردگری مورخه ۱۰ نوامبر از طهران

راجع بتلگراف دیروز شما
 بست در سفارت اعلیحضرتی
 آثاری مشاهده نمیشود که مردم قصد تحصن در سفارت
 را داشته باشند

نمره ۳۰۲

تلگراف سر جرج بارگلی سرادوار دگری مورخه ۲۰ نوامبر از طهران
 راجع بتلگراف ۸ اینماه من
 شاه و مشروطیت

میوهارتویک و من از شاه تقاضای شرفیابی خصوصی نموده‌ایم
 برای اینکه توضیحاتی در مراسم متعهد المال ۸ اینماه حدود داده و
 به آن اعلیحضرت نصیحت نمایم که بقولهای خود رفتار نموده و
 قطع نظر از نمایش ۷ اینماه مشروطیت را برقرار نماید
 در ۱۲ اینماه جداگانه من و میوهارتویک خدمت شاه مشرف
 خواهیم شد (جرج بارگلی)

نمره ۳۰۳

تلگراف سرادوار دگری سر جرج بارگلی مورخه ۱۱ نوامبر از
 وزارت خارجه لندن
 راجع بتلگراف ۱۰ اینماه شما
 شاه و مشروطیت

دولت اعلیحضرتی اقدام شما را تصویب مینماید
 نظر بمنافع خود شاه و آرامی مملکت خودش صلاح اینست
 که آن اعلیحضرت بقولهایی که بمردم ایران داده است عمل نماید

باین طریق امنیت و صلح در ایالت آذربایجان و تبریز برقرار خواهد
گردید شما خوب است که این نکات را بان اعلیحضرت حالی نمایند
نمره ۳۰۴

تلگراف سر جرج بارگلی سردار دگری مورخه ۱۳ نوامبر از طهران
شاه و مشروطیت

شاه دیروز مسیو هارتویک و امروز من را بطور خصوصی
بحضور خودشان پذیرفت

مفاد اظهارات ما موافق تلگراف ۱۱ اینماه شما بیکطرف بود
ما بشاه اصرار نمودیم که برای خاطر نمایشی که در شبه
گذشته بر علیه مشروطیت ترتیب داده شده بود شاه نباید برخلاف
ضمانتهائیکه بمردم ایران و دولتین متحابین داده است رفتار نماید
در جواب شاه گفتند که قسمت زیادی از مردم مشروطیت
را بر خلاف مذهب خود می پندارند و باین جهت به آن مخالف
هستند شاه مصنوعی بودن نمایش روز شبه را تکذیب نموده ولی
بمن اطمینان دادند که در آن موقع رأی قطعی در هیچ
اقدامی ندادند

آن اعلیحضرت اظهار نمودند که شخصا من مایل بمجلس
هستم ولی در صورتیکه مثل مجلس سابق باشد
من خاطر نشان نمودم که عقیده عموم بر این است که
اعلیحضرت شما خیال ندارید که بقولهای که داده اید رفتار نماید و
در صورتی که و اما شما مایل بمشروطیت هستید عقیده مردم خیلی
در خطا است

در خصوص حسیات اغلب مردم من باعلیحضرت هم عقیده بوده و جداً تأکید نمودم که نظر به منافع خود آن اعلیحضرت و اعاده نظم در آذربایجان و رفع اشتباه اذهان مردم بهتر آنست که فوراً بقولهایی که داده اید رفتار نمایند

نمره ۳۰۵

نگراف سرنیکسن سرادواردگری مورخه ۱۴ نوامبر از سن پترزبورغ دیشب من بامسیو ایزوالسکی در خصوص اوضاع ایران صحبت داشتیم

جناب ایشان گفتند که در دو نکته ایشان مصمم شده اند و آن دو نکته این است که روسیه به مداخله نماید و نه بشاه کمک کند اقداماتی که ترك آنرا مصمم شده اند معلوم است ولی نگرانی ایشان از این است که چه اقدامی برای علاج اوضاع صورت گرفته بشود تا آنکه اوضاع منجر به انفاسی نشود که دخالت دولتین حتمی گردد بنظر ایشان اینطور رسیده است که طرح اصلاحاتی با موافقت دولت اعلیحضرتی ترتیب داده شود شاه را مجبور به اجرای آن نمایند

جناب ایشان گفتند که در خصوص احضار صاحبمنصبان قزاق روسی که من پیشنهاد کرده بودم غور نموده و بنظر ایشان این اقدام در اینموقع خطرناک می آید

مسیو هارتویک از طهران حرکت نموده و خیال مسیو ایزوالسکی این است که يك کمسیون اداری برای رسیدگی باوضاع ایران و ترتیب بعضی پیشنهادات راجع باصلاح امور این مملکت تشکیل دهد

من بمسیو ایزوالسکی قول دادم که مجملی از مفاد صحبت خودمان را برای شما تلگراف نموده و گفتم که شما شاید بعد از تبادل افکار با اشخاصی که در ایران نیستند بتوانید بعضی پیشنهادات برای بهبودی اوضاع حالیه بنمائید

نمره ۳۰۶

تلگراف سرچارچ بارگلی سرادوردگری . - (واصله ۱۴ نوامبر) طهران ۱۴ نوامبر ۱۹۰۸ - مسیو دوهارتویک بمن اظهار داشت که فردا برای انجام امورات رسمی از طهران برای سات پترزبورغ رهسپار خواهد شد

مسیو سابلین منشی اول روز پنجشنبه وارد شد و پس از حرکت مسیو دوهارتویک مشاغل او را بعهده خواهد گرفت

نمره ۳۰۷

تلگراف سرچارچ بارگلی سرادوردگری . - (واصله ۱۵ نوامبر) طهران ۱۵ نوامبر ۱۹۰۸ - شاه و مشروطیت - در موقع سربربی حضور شاه در روز پنجشنبه دفت نموده اینمسئله را بن اعلیحضرت توضیح نمودم ~~که~~ میل من این نسبت تشکیل مجلسی بطرز مخصوص برای ایران تحویز تمام

شاه در صورتیکه خیلی مشتاق باشد برای او سهل خواهد بود که در میان رعابای خود اشخاصی بدست آورد که لایق و کار آمد بوده وقانون اشخابات را تنظیم نمایند بطوریکه مجلسی از نمایندگان معتدل تشکیل گردد چنین مجلسی در صورتیکه از زباده رویهای مجلس سابق احتراز نماید در مقابل سوء اعمال های حالیه موقع خوبی برای

موفقیت داشته در جلو این هیبتی که حالا بر سر کار هستند
سدی خواهد بود

نمره ۳۰۸

مکتوب قونسول استونر سرادواردگری . - (واصله ۱۶ نوامبر)
باطوم ۶ نوامبر ۱۹۰۸ - آقا چون اخیراً راپورت‌های
مکرره در روزنامهجات مختلفه انگلیسی وسایر ممالک اروپا درباب
اعزام قشون از طرف دولت روس بشمال ایران دیده‌ام من مخصوصاً
زحمت کشیده تحقیق صحت این خبر را نموده‌ام وامروز بر حسب
اطلاع تلگرافی که از جلفای روس برای من رسیده میتوانم بشما
اطلاع دهم که برقراری که دائماً ساخلوی آنجا هستند تازگی علاوه
نشده و هیچ قشون روس از سرحد برای آذربایجان عبور نلموده
و در راه هم نیستند که بطرف تبریز بیایند

(امضا) استونر

نمره ۳۰۹

تلگراف سر جارج بارکلی سرادواردگری . - (واصله ۱۶ نوامبر)
طهران ۱۶ نوامبر ۱۹۰۸ - شاه و مشروطیت - از زمانیکه
در باغ شاه در روز ۷ شهر جاری بتای نمایشات بر علیه مشروطیت
گذاشته شد در میان مشروطیین تا اندازه جوش و خروشی پیدا شده
و ملتان چندین اجلاسات داشته اند

دیروز عریضه را که رئیس سابق مجلس صنیع الدوله وسایر
نمایندگان معتبر و بعضی از علما و تجار امضا نموده بودند بتمام
سفارتخانها فرستاده شد صاحبان امضای این نوشته بر علیه این نمایشات